

Nittonde söndagen i Treenighetstid

Vägen till Guds rike – Det yppersta budets söndag

5 Mos. 6:4-9; 1 Joh. 5:1-5; Matt. 22:34-46; Ps. 122:1, 6, 8-9

I Guds; Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

Idag har vi stora och viktiga ting att prata om. saker som är fundamentala, ja livsviktiga. Men vi skall börja enkelt i tankens – eller lekens – värld.

Orientering, exempelvis, är enkelt, åtminstone i teorin. Man har en karta med punkter utmärkta; punkter man skall ta sig till på bästa sätt. Till hjälp kan brukas en kompass som visar riktningen. Detta är teoretisk orientering och det låter enkelt.

Tänk dig nu att du skickar ut en person du älskar, med karta och kompass i skogen. På kartan finns inlagt en mängd kontrollpunkter som skall hittas. Hon har varken utbildning eller träning i orientering, bara ditt sista ord klingande i öronen: Spring, min äskade; spring!

Din vän tittar på kartan och letar upp första kontrollen. Hon tar sedan upp den kompass hon fick höra skall visa rätt riktning och sätter av. Vad som sedan händer kommer att vara väldigt svårt att redogöra för. Hon visste inte var hon startade, kände bara i teorin till vart hon skulle och det där med kompass visade sig efter en tid vara fullständigt obrukbart, så den lades i glömskans ficka.

Näväl, det hade kunnat vara värre: Hon hade kunnat bli utkörd i skogen med en karta helt utan inlagda kontrollpunkter med uppgiften att ta sig i mål. Spring, min älskade; spring!

Orientering kan verka enkelt i teorin. Men i praktiken och utan stöd i kunskap och vägledning från erfarna orienterare är det näst intill omöjligt att komma i mål.

Idag, systrar och bröder, är temat *vägen till Guds rike*. Och trots att bilden med orientering kanske är allt för banal kan den ändå fylla en funktion när vi försöker förstå vår väg i livet. För tänk om vår Himmelska Fader satte oss i världen med en karta utan referenspunkter. Tänk om barmhärtighetens Gud gav oss en kompass utan att berätta hur den skall användas. Tänk om Han som är alltings upphov skulle ge oss uppgiften att älska utan att förse oss med förmåga eller att springa hem utan att berätta vad hem är.

Tack och lov; det är inte så utan allt nödvändigt är oss givet. Så som i eukaristin, då vi med orden ”undret har skett; allt är berett” bjuds in att ta del av det allra heligaste sakramentet, är vi försedda med såväl karta som kompass och all den beprövade erfarenhet vi behöver för att kunna ta oss hem.

All orientering börjar med att man konstaterar var man befinner sig just nu. Frågan är därför: Var är du nu?

Gud har skapat dig och du befinner dig just där du är nu. Din uppgift är att orientera dig hem och till din hjälp har du karta. Du har kompass och du har tillgång till kunskap och erfarenhet för att klara att vandra vägen. Ingen har lovat att terrängen skall vara lätt. Men Gud har försett dig med allt du behöver.

Men hur kan vi förstå orienteringssportens hjälpmedel i vårt liv? Även här blir jämförelsen platt, men de skulle kunna förstås så att kartan är skapelsen, kompassen din vilja och riktningen – i orientering är riktningen; väderstrecken, i synnerhet norr, något centralt – är Kristus Jesus.

Livets orientering går således till så att du, efter att ha konstaterat din nuvarande position, lägger ner din vilja (kompass) mot marken; riktar in den mot målet (Guds rike) och kalibrerar den så att den överensstämmer med Guds vilja och Kristi exempel. Din vilja blir då att likna Kristus; ett sammansmältande. Kompassen kan därför också förstås som Kristus. Här är det läge att vara uppmärksam på att inte kompassen läses och tolkas fel så att det är den egna viljan som görs till Kristus.

För att nå Guds rike finns så, på kartan, olika kontrollpunkter du skall ta dig igenom för att mogna och växa. Dessa är universella men också individuella eftersom Gud har olika planer för var och en av oss.

Orienteringskartans kontroller kan liknas vid den stege Gud reser för oss, som står på marken och som är riktad mot Gud.¹ Och då är frågan vad detta första steg på ödmjukhetens väg; vad första steget på klättringen hem är? Det är gudsfruktan. Du skall frukta Gud och alltid komma ihåg hans bud; du skall lägga ner egenviljan så att – vilket vi ber Gud i bönen! – Hans vilja må ske i oss.²

Ett nästa steg är kärleken till Gud vilket också är det främsta budet. Jesus fick, som vi hörde i Evangeliet, frågan vilket det främsta budet är. Och svaret som gavs de laglärdade var "Du skall älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Detta är det största och främsta budet."³

Detta bud är inget nytt. Det är inget Jesus själv hittade på utan springer ur det Herren tidigare låtit profeterna förstå och tala om: "Hör, Israel! Herren, vår Gud, Herren är en. Och du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och av hela din själ och av all din kraft. Dessa ord som jag i dag ger dig befallning om, skall du lägga på hjärtat."⁴ Ty Kristus kom inte för att upphäva lagen utan uppfylla den. Han kom för att skriva lagen i våra hjärtan.

¹ Jfr Jakobs stege

² Jfr den helige Benedict om ödmjukhet (RB 7).

³ Matt 22:37-38

⁴ 5. Mos 6:4-6

Men vi har ett problem idag då talet om lag, lydnad, befallning, och att avsäga sig sin egen vilja (för att Göra Guds vilja) tonas ner eller, i värsta fall, läggs på skräphögen. Idag läser man kompassen som man själv vill. Den anpassas efter den egna viljan och världens krav. Och man ritar sin egen karta, tvättar bort kontrollpunkterna från den och slutar ta del av beprövad erfarenhet. Det enda som är kvar, käckt klingande, är uppmaningen: Spring, älskling; spring!

Vad som sedan händer kommer att vara väldigt, väldigt svårt; i bemärkelsen smärtsamt, att redogöra för. Ni minns väl från förra söndagen det kaos vi pratade om som skapas av denna trolöshet. Ingen fader eller moder skulle göra detta mot sina barn. Vår himmelske Fader, Han som utgav sin enfödde Son; som korsfästes för vår skull; men som uppstod igen för att också vi skall ha evigt liv, handlar inte så med oss, sin skapelse.

Profeterna och apostlarna talade alla om samme Herre och vi har varken anledning eller mandat att i trolöshet ändra ett enda jota i detta, utan, som den helige aposteln Johannes, fortsätta orientera efter att ”[n]är vi älskar Gud och håller hans bud, då vet vi att vi älskar Guds barn. Detta är kärleken till Gud: att vi håller hans bud. Och hans bud är inte tunga.”⁵

Vi sjöng tidigare, i liturgins inledning, ur Psalm 19 och det hisnar vid tanken på att vår Herre, Kristus Jesus, själv bad denna bön. Och i den finns inte en enda stavelse om att springa. Varken hit eller dit. För även om vi måste förstå att med Guds hjälp orientera genom det liv vi givits så är livet ingen tävling. Men bönen, liksom vår tro, andas ett stilla Kom, mina älskade; kom hem!

Systrar och bröder, låt oss bedja:

”Herrens undervisning är fullkomlig, den ger själen nytt liv.
Herrens vittnesbörd är sant, det gör enkla människor visa.
Herrens befallningar är rätta, de ger glädje åt hjärtat.
Hans bud är klart, det upplyser ögonen.
Herrens fruktan är ren, den består i evighet.
Herrens domslut är sanna, de är alla rättfärdiga.
De är dyrbarare än guld, än mängder av fint guld.
De är sötare än honung, än renaste honung.
Genom dem blir din tjänare varnad, den som följer dem får stor lön.
Vem märker själv hur ofta han felar? Förlåt mig mina hemliga brister.
Bevara också din tjänare för fräcka människor, låt dem inte ha makt över mig,
så blir jag fullkomlig och fri från svår överträdelse.
Låt min muns tal och mitt hjärtas tankar behaga dig, Herre,
min klippa och min återlösare.”⁶

Ära vare Fadern och Sonen + och den Helige Ande,
såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara,
från evighet till evighet. Amen

⁵ 1. Joh 5:2-3

⁶ Ps. 19:8-15